

KLAUSIMYNAS PASKIRTAJAM KOMISIJOS NARIUI**Olivér VÁRHELYI****Sveikata ir gyvūnų gerovė****1. Bendra kompetencija, išpareigojimai Europai ir asmeninis nepriklausomumas**

Kuriuos savo asmeninės kvalifikacijos ir patirties aspektus išskirtumėte kaip itin tinkamus tapti Komisijos nariu ir dirbti dėl Europos bendrojo intereso, ypač srityje, už kurią būtumėte atsakingas? Kaip prisidėsite prie Komisijos politinių gairių įgyvendinimo? Kaip įgyvendinsite lyčių aspekto integravimą ir kaip lyčių aspektu grindžiamą požiūrį įtrauksite į visas Jūsų atsakomybei priskirtinas politikos sritis? Kaip įgyvendinsite jaunimo klausimų integravimą?

Kaip galėtumėte Europos Parlamentui įrodyti, jog esate nepriklausomas? Kaip užtikrintumėte, kad dėl Jūsų ankstesnės, dabartinės ar būsimos veiklos nekils jokių abejonių, kad galite tinkamai eiti pareigas Komisijoje?

Kuriuos savo asmeninės kvalifikacijos ir patirties aspektus išskirtumėte kaip itin tinkamus tapti Komisijos nariu ir dirbti dėl Europos bendrojo intereso, ypač srityje, už kurią būtumėte atsakingas?

Visą savo karjerą paskiriau Europos Sąjungai stiprinti, stengdamasis ne tik sustiprinti jos vidaus integraciją, bet ir plėtoti santykius su ES tiesioginėje kaimynystėje esančiomis šalimis ir remti šalis kandidates ar potencialias šalis kandidates jų kelyje į ES.

Prieš pradėdamas eiti už kaimynystę ir plėtrą atsakingo Europos Komisijos nario pareigas 2019 m., visą savo kaip valstybės tarnautojo ligtolinę profesinę karjerą paskyriau Europos integracijai skatinti. Per šį laikotarpį gerai perpratau ES sprendimų priėmimo procesus ir įvairias ES sektorių politikos sritis, įskaitant sveikatos politiką ir gyvūnų gerovės taisykles, ir įgijau išsamių žinių apie juos.

Be to, eidamas Europos Komisijos skyriaus vadovo pareigas įrodžiau gebantis dirbti Europos Sąjungos bendro intereso labui – tuo metu antrą kartą pasinaudojus ES tvirtesnio bendradarbiavimo procedūra buvo sukurtas Europos bendrasis patentas. Tuo laikotarpiu buvau atsakingas už įvairių sektorių, įskaitant farmacijos sektorių, intelektinės nuosavybės teisių plėtojimą ir apsaugą, ES konkurencinio pranašumo stiprinimą ir vienodų sąlygų su mūsų tarptautiniais partneriais užtikrinimą.

Mano karjera Vengrijos viešojo administravimo institucijoje, tiek einant Vengrijos ES misijos Teisės tarnybos vadovo, tiek nuolatinio atstovo pavaduotojo pareigas Vengrijos nuolatinėje atstovybėje ES, suteikė daug galimybių dirbti sprendžiant politiškai, ekonomiškai ir finansiškai opius klausimus, susijusius su sveikata ir maisto sektoriumi, be kita ko, su bendraisiais farmacijos srities teisės aktais ir jų 2003 m. peržiūra, Medicinos priemonių reglamentu, Tabako gaminių direktyva ar Direktyva dėl valstybių narių galimybės apriboti arba uždrausti GMO auginimą savo teritorijoje (GMO direktyva).

2019 m. pradėjęs dirbti Europos Komisijoje, turėjau garbės eiti už kaimynystę ir plėtrą atsakingo Europos Komisijos nario pareigas. Per šį laikotarpį aktyviai rengiau ES atsaką į daugelį nenumatytų iššūkių, kurie pakeitė geopolitinę aplinką Europoje ir pasaulyje. Svarbi mano darbo dalis buvo užtikrinti paramą Vakarų Balkanams ir ES kaimyninėms šalims po COVID-19 pandemijos. Šiuo tikslu greitai pakeitėme esamos pagalbos paskirtį siekiant patenkinti būtiniausius poreikius, be kita ko, tiekiant vakciną, terapinius vaistus ir apsaugos įrangą. Taip pat daugiau dėmesio skyrėme atsparesnių sveikatos sistemų kūrimui ir atitinkamų teisės aktų derinimui su ES taisyklėmis. Visoms mano kuruojamoms sritims šiais svarbiais momentais sutelkėme daugiau kaip 8,1 mlrd. EUR.

Pavyzdžiui, Ukrainos atveju 2022 m. vasario mėn. Europos Komisija skyrė 120 mln. EUR dotaciją kaip paramą biudžetui, kad padėtų vyriausybei sustiprinti pasirengimą civilinėms krizėms ir jų valdymą centriniu ir vietos lygmenimis. Tai padėjo toliau teikti pagrindines paslaugas, įskaitant medicininę pagalbą pažeidžiamiausiems

piliečiams. Be to, Komisija skyrė 12 mln. EUR susijusiems veiksams, kuriais remiamas vaikų priežiūros reformos rengimas ir įgyvendinimas ir gerinamos vaikų galimybės gauti traumos suvokimu pagrįstą priežiūrą. Kaip Jungtinių Tautų vystymosi programos partneriai glaudžiau bendradarbiauome pagal programą „EU4Recovery“ (35 mln. EUR), kurią vykdant daugiausia dėmesio skiriama kokybiškų viešųjų paslaugų, įskaitant sveikatos priežiūrą priešakinės linijos ir gretimose bendruomenėse, teikimui. Investicijos Ukrainos visuomenės sveikatos priežiūros sistemai gerinti yra įtrauktos į Ukrainos priemonę, pagal kurią Ukraina bus toliau remiama ateinančiais metais.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad ES yra daug stipresnė, kai jos kaimyninės šalys yra stipresnės. Todėl nuo savo kadencijos Komisijos narių kolegijoje pradžios ėmiausi veiksmų savo atsakomybės sričiai priklausiančių šalių socioekonominiam vystymuisi paremti. Atsižvelgdami į tai, pradėjome vykdyti Vakarų Balkanų, rytinių kaimyninių šalių ir pietinių kaimyninių šalių ekonomikos ir investicijų planus. Didžiuojuosi galėdamas pasakyti, kad iš 77 mlrd. eurų iki 2027 m. planuojamų mobilizuoti investicijų mano kadencijos pabaigoje mes anksčiau nei buvo numatyta jau esame mobilizavę 54,68 mlrd. eurų, t. y. pasiekę daugiau kaip 70 proc. 2027 m. tikslo. Tai jau gerai atitinka išrinktosios Komisijos pirmininkės politinių gairių užmojį, kad 2024–2029 m. Komisija būtų Investicijų komisija. Be to, į šias programas integravome sveikatos priežiūrą kaip pagrindinį vystymosi sektorių visuose trijuose regionuose, todėl su sveikatos priežiūra susijusiems veiksams skirtos paramos dalis nuo 579 mln. EUR per paskutinius trejus ankstesnės daugiametės finansinės programos metus (2018–2020 m.) padidėjo iki daugiau kaip 696 mln. EUR (2021–2023 m.), t. y. 17 proc. daugiau. Finansavimas apėmė daug veiksmų, kaip antai paramą pirminės sveikatos priežiūros centrams ir pažeidžiamų gyventojų imunizaciją tokiose šalyse, kaip Libanas, arba lankstesnės sveikatos priežiūros sistemos užtikrinimą Vakarų Balkanuose, kur pirmą kartą buvo galima teikti ES paramą bazinio ir vidurinio lygmens sveikatos priežiūros infrastruktūrai, pavyzdžiui, naujai pediatriinei ligoninei Belgrade, pirmaujančiai ir kokybiškas paslaugas teikiančiai Vakarų Balkanų įstaigai. Taip pat kovojome su daugialypiu skurdu palankių sąlygų neturinčiose Egipto kaimo vietovėse didindami gamybos pajėgumus ir prieigą prie vaistų, įskaitant vakcinas, ir kitų sveikatos technologijų. Taip pat pagerinome pabėgėlių sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą Turkijoje, iš karto po žemės drebėjimo parėmėme sveikatos ir švietimo infrastruktūrą.

Kaip prisidėsite prie Komisijos politinių gairių įgyvendinimo?

Visiškai pritariu politinėse gairėse išdėstyta išrinktosios Komisijos pirmininkės vizijai – stipresnės Europos, užtikrinančios tvarų klestėjimą ir konkurencingumą, apsaugančios žmones ir mūsų gyvenimo kokybę, ginančios demokratiją ir užtikrinančios socialinį teisingumą, vizijai.

Jei būsiu patvirtintas kaip už sveikatą ir gyvūnų gerovę atsakingas Komisijos narys, ketinu dėti visas būtinas pastangas, kad būtų sukurta Europos sveikatos sąjunga, skatindamas sveikatos sistemų atsparumą, saugumą, kokybę ir tvarumą, kad mūsų piliečių sveikata būtų apsaugota nuo grėsmių sveikatai ir būtų skatinama profilaktinė sveikatos priežiūra ir sveika gyvensena.

Dirbdamas savo darbą pagal bendros sveikatos koncepciją atsižvelgsiu į žmonių, gyvūnų, augalų ir aplinkos ryšį.

Daugiausia dėmesio skirsiu tam, kad ES taptų inovacijų centru, kuris savo piliečiams teiktų naujoviškus ir įperkamus vaistus ir gydymo paslaugas ir laikytųsi mūsų aukštų maisto saugos ir gyvūnų gerovės standartų. Užtikrinsiu, kad išrinktosios pirmininkės politinės gairės būtų tinkamai įgyvendinamos visose man pavestose atsakomybės srityse.

Pastarojo meto išpuoliai naudojant išpirkos reikalaujančią programinę įrangą prieš ligonines ir sveikatos priežiūros sistemas yra nepriimtini. Bendradarbiausiu su e. sveikatos srities suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų nustatytos kibernetinio saugumo grėsmių nustatymo, prevencijos ir reagavimo į jas priemonės. Bendradarbiaudami su už technologinį suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakinga vykdomąją pirmininko pavaduotoja, per pirmąsias 100 kadencijos dienų parengsime Europos ligoninių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų kibernetinio saugumo planą.

Puikiai suprantu, kad reikia padidinti mūsų konkurencingumą, remiantis mūsų unikaliu socioekonominiu modeliu. Turime sutelkti dėmesį į pagrindinius strateginius sektorius, kuriuose Europa gali įgyti konkurencinį pranašumą, pavyzdžiui, biotechnologijų (ir parengti naują Europos biotechnologijų aktą) ir sveikatos duomenų sektoriuje, be kita ko, įgyvendindami Europos sveikatos duomenų erdvės iniciatyvą. Sieksiu užbaigti farmacijos srities reformą, padėdamas teisėkūros institucijoms pasiekti tinkamą pusiausvyrą tarp labai reikalingo inovacijų skatinimo ir vaistų pasiekiamumo, prieinamumo ir įperkamumo, kurių tikisi mūsų piliečiai. Paspartinysiu dabartinės sistemos, susijusios su medicinos priemonėmis, įgyvendinimą ir įvertinsiu galimų teisės aktų pakeitimų poreikį.

Ypatingos svarbos vaistų aktas leis man spręsti įsisenėjusią ypatingos svarbos vaistų ir medicinos priemonių stygiaus rizikos problemą ir sumažinti priklausomybę nuo jų. Remdamasis COVID-19 pandemijos patirtimi, toliau stiprinsiu mūsų sveikatos saugumo struktūrą ir užtikrinsiu, kad Europa būtų pasirengusi būsimoms grėsmėms sveikatai ir būtų tinkamai pasirengusi reaguoti į jas.

Kaip man pavadė išrinktoji Pirmininkė U. von der Leyen įgaliojimų rašte, suintensyvinsiu mūsų darbą profilaktinės sveikatos priežiūros srityje, kad užtikrinčiau visapusišką požiūrį į sveikatinimą ir ligų prevenciją visą gyvenimą. Investicijos į veiksmingą profilaktiką gali būti tinkamos priemonės tokiems iššūkiams įveikti, neužkrečiamųjų ligų naštai sumažinti, sveikam ilgaamžiškumui skatinti ir sveikatos priežiūros sistemoms tenkančiai naštai palengvinti.

Kaip paskelbė išrinktoji pirmininkė, vienas iš veiksnių sveikatos profilaktikos srityje bus mano pasiūlymas peržiūrėti Tabako gaminių direktyvą, kai bus užbaigtas šiuo metu vykdomas vertinimas. Persvarstant direktyvą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama naujų tabako gaminių naudojimui.

Psichikos sveikata įtraukta į Komisijos darbotvarkę – 2023 m. pristatyta 20 pavyzdinių iniciatyvų. Šias iniciatyvas toliau įgyvendinsiu kartu su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais. Ypatingą dėmesį skirsiu vaikų ir jaunuolių psichikos sveikatai. Bendradarbiausiu su už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakingu vykdomuoju pirmininko pavaduotoju ir kitais Komisijos nariais atliekant tyrimą dėl socialinių tinklų poveikio vaikams ir jaunimo gerovei.

Dėsiu visas pastangas didžiulei atsparumo antimikrobinėms medžiagoms rizikai šalinti, toliau plėtodamas su valstybėmis narėmis pradėtą darbą, kad 2030 m. tikslai būtų pasiekti laikantis bendros sveikatos koncepcijos.

Mūsų maisto saugos ir gyvūnų gerovės standartai yra aukščiausi pasaulyje: toliau palaipsniui modernizuosiu mūsų teisės aktus, remdamasis naujausiais moksliniais duomenimis, derindamas tvarumą, etinę ir ekonominę tikrovę, kartu užtikrindamas mūsų ūkininkų konkurencingumą ir piliečių lūkesčius. Bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis, kad pagal prekybos taisykles vidaus rinkoje ir tarptautiniu mastu būtų sudarytos vienodos sąlygos.

Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas yra tai, kad užtikrinsiu, jog mano politika nė vieno nepaliktų nuošalyje, sudarydamas sąlygas tikrai įtraukti sveikatos ir gyvūnų gerovės sistemoms, tinkamai atliepančioms žmonių ir gyvūnų poreikius.

Kaip įgyvendinsite lyčių aspekto integravimą ir kaip lyčių aspektu grindžiamą požiūrį įtrauksite į visas Jūsų atsakomybei priskirtinas politikos sritis?

Iš tiesų, moterų ir vyrų lygybė yra viena pagrindinių Sutartyse įtvirtintų ES vertybių. Dabartinės kadencijos metu esu tvirtai įsipareigojęs sustiprinti lyčių lygybę ir moterų bei mergaičių įgalėjimą kaimyniniuose ir plėtos regionuose, kaip numatyta Lyčių lygybės strategijoje ir Trečiajame ES lyčių lygybės veiksnių plane. Visų pirma buvo siekiama, kad lyčių aspektas ir lyčių lygybės rėmimas būtų įtraukti į visą mano atsakomybės sričiai priklausančią finansinę paramą visuose sektoriuose.

Didžiojuosi galimybe, toliau eidamas pareigas vadovaujant pirmajai Europos Komisijos pirmininkei moteriai, integruoti lyčių aspektą ir lyčių aspektu grindžiamą požiūrį į sveikatos ir gyvūnų gerovės sritį.

Be to, kaip įsipareigojau savo ankstesniame rašytiniame atsakyme Europos Parlamentui 2019 m., taip pat įdėjau daug pastangų ir pasiekiau apčiuopiamų rezultatų stiprindamas lyčių lygybę Europos Komisijoje, įskaitant tarnybas, už kurias esu atsakingas: 2019 m. gruodžio 1 d. Kaimynystės politikos ir plėtos derybų generaliniame direktorate (GD NEAR) vyresniųjų vadovių dalis buvo 33 proc., o vidurinės grandies vadovių – 39 proc., abu šie rodikliai buvo mažesni už Europos Komisijos vidurkį. Iki 2024 m. padėtis gerokai pagerėjo: vyresniųjų vadovių procentinė dalis padidėjo iki 56 proc., o vidurinės grandies vadovių – iki 54 proc., t. y. daugiau nei Europos Komisijos vidurkis.

Remdamasis šia patirtimi ketinu toliau skatinti lyčių lygybę ir ateityje, laikydamasis 2024–2029 m. Europos Komisijos politinių gairių.

Kaip įgyvendinsite jaunimo klausimų integravimą?

Per pastaruosius 5 metus užtikrinau, kad jaunimo pastangų rėmimas taptų kompleksiniu mūsų santykių su šalimis partnerėmis ir pagalbos joms elementu.

2022-aisiais – Europos jaunimo metais – dalyvavome rengiant ir įgyvendinant pirmąją strateginės partnerystės su jaunimu visame pasaulyje politikos programą – 2022–2027 m. jaunimo veiksmų planą ES išorės veiksmų srityje. Atsižvelgdami į tai, sustiprinome iniciatyvą „Jaunieji Viduržemio jūros regiono balsai“, remdami abiejų Viduržemio jūros pusių jaunimo bendradarbiavimą viešųjų reikalų ir vietos bei regioninių pokyčius skatinančių iniciatyvų srityse; programą „Erasmus+“, pagal kurią remiamas gebėjimų stiprinimas jaunimo reikalų srityje Vakarų Balkanuose ir pietinėse Viduržemio jūros regiono šalyse; programą „EU4Youth“, kuria skatinamas jaunimo dalyvavimas ir lyderystė formuojant Rytų partnerystės politiką, ypač Ukrainoje, ir jaunųjų Europos ambasadorių iš Vakarų Balkanų ir Rytų partnerystės šalių bei geros valios ambasadorių iš pietinių kaimyninių šalių tinklą.

Jaunimo sveikatos, psichikos sveikatos ir gerovės srityje susitarėme sustiprinti sveikatos sistemas (sumažinti nelygybę ir siekti visuotinės sveikatos apsaugos) ir remti visapusiškas, saugias, įtraukias ir vaikams bei jaunimui pritaikytas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant psichikos sveikatos ir e. sveikatos priežiūros paslaugas mūsų šalyse partnerėse. Be daugelio regioninių renginių, Jaunimo metais į Briuselyje vykusį renginį sukvietėme daugiau kaip 150 studentų iš trijų regionų Europos jaunimo metams paminėti.

Per mano kadenciją 2021–2023 m. su jaunimu susijusiems veiksams buvo skirta daugiau kaip 966 mln. EUR, t. y. ši suma 60 proc. viršija ankstesniems trejiems metams skirtą sumą (2018–2020 m. – 594 mln. EUR). Šių veiksmų pavyzdžiai – tai švietimo infrastruktūros pagerinimas Juodkalnijoje, Kosovo jaunimo įgalėjimas įgyvendinant „mokymosi įgyjant patirties“ programą, kokybiško pažeidžiamų vaikų ir jaunimo švietimo Jordanijoje ir Libane gerinimas arba parama žaliosioms ir prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusioms mokykloms Tunise, jaunimo verslumo rėmimas pagal programą „Erasmus jauniesiems verslininkams“ arba „EU4Youth“ užimtumo ir verslumo mechanizmą. Taip pat parėmėme jaunimo užimtumo programas Bosnijoje ir Hercegovinoje, o pagal programą „EU4Schools“ jau įsteigėme 57 švietimo įstaigas ir pagerinome švietimo sąlygas maždaug 25 000 moksleivių, vaikų ir mokytojų Albanijoje po pražūtingo žemės drebėjimo 2019 m. Ukrainoje remiami mokyklų atstatymą ir atkūrimą visoje šalyje (100 mln. EUR).

Be to, manau, kad rengiant mūsų politiką labai svarbu pasisakyti jaunimui ir įsiklausyti į jo nuomonę ne tik ES, bet ir šalyse partnerėse. Mano durys visada buvo atviros jaunajai kartai. Kadencijos metu turėjau galimybę susitikti su daugeliu jaunuolių ir moksleivių iš ES plėtros ir kaimyninių regionų, tiek lankydamasis jaunimo laboratorijose, IT infrastruktūros įstaigose, mokyklose, ligoninėse ir pan. ar juos priimdamas „Berlymont“ pastate.

Jei būsiu patvirtintas kaip už sveikatą ir gyvūnų gerovę atsakingas Komisijos narys, ir toliau laikysiuosi to paties požiūrio, kad mūsų priimami sprendimai būtų ilgalaikiai ir pritaikyti ateičiai. Kaip nurodyta mano įgaliojimų rašte, pirmiausia per pirmąsias 100 dienų surengsiu pirmąjį metinį dialogą jaunimo politikos klausimais. Taip pat, kaip nurodyta mano įgaliojimų rašte, daug dėmesio skirsiu tam, kokią poveikį žmonėms daro socialiniai tinklai ir pernelyg ilgas prie ekrano praleidžiamas laikas, ypač daug dėmesio skirdamas jaunimui, jo gerovei ir psichikos sveikatai. Manau, kad itin svarbu sutelkti dėmesį į prevencinį jaunimo sveikatos politikos aspektą, nes tai reiškia ilgalaikę investiciją į jų ateitį.

Kaip galėtumėte Europos Parlamentui įrodyti, jog esate nepriklausomas? Kaip užtikrintumėte, kad dėl Jūsų ankstesnės, dabartinės ar būsimos veiklos nekils jokių abejonių, kad galite tinkamai eiti pareigas Komisijoje?

Įsipareigoju toliau laikytis aukščiausių etikos standartų ir įsipareigojimų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties 17 straipsnio 3 dalyje ir Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 245 bei 339 straipsniuose ir Komisijos narių elgesio kodekse.

Užpildžiau ir viešai paskelbiau interesų deklaraciją. Ją atnaujinsiu, jei bus pasikeitimų. Taip pat vengsiu situacijos, dėl kurios galėtų būti suabejota mano nešališkumu ir nepriklausomybe, ir Komisijos Pirmininkei pranešiu apie bet kokią padėtį, kuri gali būti susijusi su interesų konfliktu.

Laikysiuosi Elgesio kodekse nustatytų skaidrumo pareigų, susijusių su ES politikos formavimu ir įgyvendinimu, susitikdamas tik su tų profesinių organizacijų ir (arba) interesų grupių atstovais ar savarankiškai dirbančiais asmenimis, kurie yra užsiregistravę Skaidrumo registre.

Kaip ir pastaruosius penkerius metus, toliau skelbsiu informaciją apie savo kelionės išlaidas, taip pat išsamiai nurodysiu jų paskirtį ir tikslą pateikdamas nuotraukas / vaizdo įrašus ir pasisakydamas žiniasklaidoje / socialiniuose tinkluose.

Siekiant paremti tiesioginį skaidrumą ir viešąją kontrolę, visi mano susitikimai ir toliau bus tinkamai skelbiami oficialiose Europos Komisijos kalendorinės darbotvarkės svetainėse. Visos mano viešos kalbos ir pareiškimai toliau bus įkeliami į mano oficialų pradžios tinklalapį jų paskelbimo dieną.

Laikysiuosi aukščiausių etikos standartų. Tai galioja įteikiamoms įprastoms ar svetingumo dovanoms, pasižymėjimo ženklams, prizams ir apdovanojimams. Tai taip pat galioja išorės veiklai kadencijos metu ir veiklai pasibaigus kadencijai. Kuo rūpestingiau naudosiu Komisijos finansinius ir kitus išteklius.

2. Skiriamos pareigos ir bendradarbiavimas su Europos Parlamentu

Ar įsipareigojate tinkamai informuoti Parlamentą apie savo ir Jums pavaldžių padalinių veiksmus? Kaip apibrėžtumėte savo atskaitomybę Parlamentui?

Kokius konkrečius įsipareigojimus esate pasirengęs priimti dėl savo bendravimo su Parlamentu ir dalyvavimo Parlamento komitetų posėdžiuose ir plenariniame posėdyje, taip pat dėl skaidrumo, bendradarbiavimo ir veiksmingų tolesnių veiksmų dėl Parlamento pozicijų bei raginimų imtis teisėkūros iniciatyvų? Ar esate pasirengęs tomis pačiomis sąlygomis kaip ir Tarybai laiku teikti Parlamentui informaciją ir dokumentus, susijusius su planuojamomis iniciatyvomis ar vykdomomis procedūromis?

Europos Parlamento ir jo komitetų vaidmuo ir bendradarbiavimas su jais

Kaip parodė pastarieji penkeri metai, bendradarbiavimas su Europos Parlamentu man yra labai svarbus. Europos Komisijai iš viso atstovavau 43-juose plenariniuose posėdžiuose. Kaip už kaimynystę ir plėtrą atsakingas Komisijos narys dalyvavau 31-ame komiteto lygmeniu surengtame posėdyje. Jų metu buvo plėtojami oficialūs dialogai mano atsakomybės sričiai priklausančių finansinių priemonių srityje (7 dėl Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės ir 6 dėl Pasirengimo narystei pagalbos priemonės). Šiais atvejais laikiau, kad yra svarbu visus pagrindinius pasiūlymus ir ataskaitas (pvz., 4 metinius plėtros dokumentų rinkinius) nedelsiant pateikti Parlamentui jau jų priėmimo atitinkamame komitete (AFET) dieną. Dirbau su Europos Parlamentu ir atitinkamais jo komitetais visais politikos formavimo proceso ir politinio dialogo etapais.

Ateityje sveikatos ir gyvūnų gerovės srityje su Europos Parlamento nariais ketinu užmegzti labai glaudžius darbinis santykius, grindžiamus abipusiu pasitikėjimu ir konstruktyviu dialogu. Esu tvirtai įsitikinęs, kad tai labai svarbu užtikrinant piliečių pasitikėjimą mūsų politika ir institucijomis, suteikiant piliečiams daugiau šios srities priežiūros galimybių ir padedant kovoti su dezinformacija.

Tam, kad ES institucinė sistema veiktų, o ES sprendimų priėmimo sistema būtų efektyvi ir teisėta, ypač svarbus veiksmingas institucijų bendradarbiavimas. Jis grindžiamas tam tikrais pagrindiniais principais, kurių esu visapusiškai įsipareigojęs laikytis, tad užtikrinsiu, kad mano atsakomybės sričiai priklausančios tarnybos laikytųsi to paties požiūrio. Šie principai – atvirumas, tarpusavio pasitikėjimas, veiksmingumas ir reguliarius keitimasis informacija. Išrinktosios Pirmininkės U. von der Leyen politikos gairėse visapusiškai atsižvelgiama į šiuos principus ir pabrėžiamas ketinimas sustiprinti ypatingus Europos Parlamento ir Komisijos santykius. Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, sieksiu šio tikslo ir tai darydamas visapusiškai gerbsiu 2010 m. Pagrindų susitarimo ir 2016 m. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros nuostatas.

Vadovaudamasis politinėmis gairėmis, skirsiu reikiamo laiko dalyvauti Europos Parlamento posėdžiuose, pavyzdžiui, plenarinių posėdžių debatuose, komitetų posėdžiuose, trišalėse diskusijose ir dvišaliuose susitikimuose su Europos Parlamento nariais. Užtikrinsiu, kad Europos Parlamentas būtų informuotas apie visus svarbius veiksmus, už kuriuos esu atsakingas, ir puikiai suprantu, kaip svarbu, kad Parlamentas ir Taryba turėtų vienodas sąlygas dalyvauti posėdžiuose, pateikti atsiliepimus ar kitą informaciją.

Skaidrumas

Išrinktosios Pirmininkės U. von der Leyen politinėse gairėse pabrėžiama, kad, siekiant atgauti piliečių tikėjimą Sąjungoje, mūsų institucijos turėtų būti atviros ir nepriekaištingos skaidrumo klausimais. Todėl piliečiai turi žinoti, kokias pozicijas institucijos, įskaitant Komisiją, gina teisėkūros procese. Paskatinus laikytis teisėtumo ir atskaitomybės principų ir taip sustiprinus tarpinstitucinį bendradarbiavimą ES veiks efektyviau, o jos valdymas pagerės.

Todėl esu ryžtingai nusiteikęs įgyvendinti į Pagrindų susitarimą dėl Europos Parlamento ir Komisijos santykių ir Tarpinstitucinį susitarimą dėl skaidrumo ir geresnės teisėkūros įtrauktas plačios apimties nuostatas dėl skaidrumo

ir informacijos perdavimo. Visų pirma užtikrinsiu, kad šių nuostatų būtų laikomasi mano srities struktūriniuose dialoguose ir apskritai bendraujant su Parlamento komitetais.

Taip pat aktyviai prisidėsiu prie Komisijos pastangų informuoti piliečius apie jos vaidmenį ES institucinėje sąrangoje. Be to, mano atsakomybės sričiai priklausantys politikos pasiūlymai bus grindžiami tinkamomis konsultacijomis su ekspertais ir visuomene, laikantis geresnio reglamentavimo principų.

Parlamento pozicijų bei raginimų imtis teisėkūros iniciatyvos įgyvendinimas

Išrinktoji Pirmininkė U. von der Leyen aiškiai įsipareigojo suteikti Parlamentui svarbesnį vaidmenį inicijuojant ir rengiant teisės aktus. Vadovaudamasi dabartinėmis Sutarties nuostatomis ji pabrėžė, kad, Parlamentui balsų dauguma priėmus rezoliuciją, jos vadovaujama Komisija, visapusiškai laikydama proporcingumo, subsidiarumo ir geresnės teisėkūros principų, pateiks teisėkūros procedūra priimamo akto pasiūlymą.

Visiškai pritariu šiam tikslui ir užtikrinsiu, kad Komisija atitinkamai veiktų mano kompetencijai priklausančiose srityse. Vykdydamas įsipareigojimą siekti glaudesnės partnerystės su Europos Parlamentu, bendradarbiausiu su Parlamentu dėl rezoliucijų pagal SESV 225 straipsnį. Esu tvirtai įsitikinęs, kad tai pagerins dialogą, padidins pasitikėjimą ir padės bendradarbiauti siekiant bendro tikslo.

Be to, užtikrinsiu, kad į Komisijai Europos Parlamento narių užduodamus klausimus, patenkančius į mano atsakomybės sritį, būtų atsakoma greitai ir tiksliai. Dalyvausiu Europos Parlamento plenariniuose posėdžiuose ir komitetų posėdžiuose, į kuriuos būsiu pakviestas atvykti ir atsakyti į klausimus ar pateikti konkrečią nuomonę.

Informacijos ir dokumentų teikimas

Puikiai žinau, kad informacijos ir dokumentų teikimas yra esminis Europos Parlamento ir Komisijos partnerystės stiprinimo aspektas. Todėl įsipareigoju visapusiškai įgyvendinti atitinkamas abiejų institucijų sudaryto Pagrindų susitarimo ir Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros nuostatas. Užtikrinsiu, kad dalijantis informacija mano atsakomybės srityse būtų gerbiama Lisabonos sutartyje įtvirtinta Parlamento ir Tarybos kaip teisėkūros institucijų lygybė.

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto klausimai

3. Kaip dirbsite didindami sveikatos priežiūros sistemų atsparumą, užtikrindami sveikatos priežiūros ir medicinos reikmenų prieinamumą ir įperkamumą ES ir skatindami ES mokslinius tyrimus ir konkurencingumą farmacijos sektoriuje? Nepaisant pastangų, ES yra vis dar nevienodos galimybės naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir gauti vaistų, o tai turi įtakos pacientų gyvenimo kokybei ES ir galimybėms išgydyti ligas. Kaip Jūs, kaip už sveikatą atsakingas Komisijos narys, be kita ko, bendradarbiaudamas su ES valstybėmis narėmis, sumažinsite šią nelygybę sveikatos priežiūros srityje, kovosite su vaistų stygiumi, spręsite sveikatos priežiūros specialistų trūkumo problemą ir užtikrinsite, kad visiems europiečiams, neatsižvelgiant į jų gyvenamąją vietą Sąjungoje, būtų suteiktas geriausias gydymas? Ar manote, kad Tarpvalstybinės priežiūros paslaugų direktyvos peržiūra galėtų būti sprendimas? Ką šiame kontekste jau galėtumėte pasakyti apie Ypatingos svarbos vaistų aktą? Kaip šiuo aktu bus stiprinami pajėgumai reaguoti į sveikatos krizes, mažinama priklausomybė nuo ypatingos svarbos vaistų ir sudedamųjų dalių importo iš trečiųjų šalių ir tenkinami svarbiausi sveikatos priežiūros poreikiai, kartu gerinant prieinamumą ir įperkamumą? Kaip užtikrinsite, kad ES būtų skatinami naujų vaistų ar gydymo būdų, visų pirma skirtų retosioms ligoms, moksliniai tyrimai ir plėtra ir didinamas jų konkurencingumas, inovacijos ir strateginė autonomija, kartu užtikrinant pacientų prieigą? Kokią sąsają matote su Europos biotechnologijų aktu? Koks, Jūsų nuomone, yra programos „ES – sveikatos labui“ vaidmuo šiame kontekste, ypač atsižvelgiant į neseniai pasiūlytą biudžeto sumažinimą?

Pastaraisiais metais padaugėjo iššūkių, tapusių ES sveikatos sistemų atsparumo išbandymu. Jie rodo, kad būtina stiprinti sveikatos sistemų gebėjimą numatyti sukrėtimus ir struktūrinius pokyčius ir prie jų prisitaikyti. Sumažinus sveikatos sistemų pažeidžiamumą, bus galima toliau teikti aukščiausios kokybės sveikatos priežiūros paslaugas ES piliečiams ir padėti valstybėms narėms užtikrinti jų tvarumą, kartu pasiekiant geresnių sveikatos rezultatų. Sveikatos politikoje europinis aspektas tapo daug ryškesnis. Šį darbą atlikti padės tokie vertingi ištekliai kaip Europos semestras, konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos ir EBPO veikla bei Europos sveikatos sistemų ir politikos, apimančios sveikatos būklės klausimą Europos Sąjungoje, stebėjimo centras. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, ketinu tęsti šį darbą, kad sveikatos sistemos būtų stiprinamos neperžengiant ES kompetencijos ribų.

Atsižvelgiant į mūsų sveikatos sistemų priklausomybę nuo skaitmeninių technologijų, vienas iš pagrindinių atsparumo aspektų yra jų kibernetinis saugumas: jei mano kandidatūra bus patvirtinta, vienas iš pirmųjų mano veiksmų bus Politinėse gairėse nustatyto ligoninių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų kibernetinio saugumo veiksmų plano įgyvendinimas, glaudžiai bendradarbiaujant su vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, atsakingu už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją.

Kad sveikatos priežiūros sistemos gerai veiktų, labai svarbu turėti galimybę gauti veiksmingų, kokybiškų ir saugių medicinos reikmenų. Mums reikia reguliavimo sistemos, pritaikytos prie sparčių technologinių pokyčių sveikatos priežiūros sektoriuje. Toks yra 2023 m. balandžio mėn. pasiūlytos ES farmacijos srities teisės aktų peržiūros tikslas. Taip būtų sukurta moderni, supaprastinta ir palanki reglamentavimo sistema, dėl kurios įmonėms būtų patraukliau investuoti į naujoviškų vaistų mokslinius tyrimus ir plėtrą Europos Sąjungoje, įskaitant konkrečias paskatas retosioms ligoms gydyti skirtų vaistų atveju. Manau, kad ši reforma padės tvirtą pagrindą ateičiai, ir jei mano kandidatūra bus patvirtinta, padarysiu viską, ką galiu, kad paremčiau teisėkūros institucijų pastangas užbaigti šią reformą.

Kaip pabrėžė pats Europos Parlamentas, naujoviški vaistai, kurių rinkodaros leidimai suteikti Europos Sąjungoje, nepasiekia pacientų pakankamai greitai ir nėra vienodai prieinami. Kai kuriose didesnėse Vakarų valstybėse narėse pacientai gali gauti 90 proc. naujai patvirtintų vaistų, o kai kuriose valstybėse narėse iš Pietų ir Vidurio Europos ir mažesnėse valstybėse narėse šis skaičius gali būti mažesnis nei 20 proc. Pagal siūlomą reformą siekiama, kad pacientai iš visų valstybių narių galėtų greičiau gauti šių vaistų, o generiniai ir panašūs biologiniai vaistai anksčiau patektų į rinką. Priklausomai nuo derybų dėl farmacijos srities reformos rezultatų, ne tik toliau remčiau prieigą prie vaistų, bet taip pat apsvarstyčiau tolesnius ne teisėkūros veiksmus, kurie galėtų papildyti reformą. Toliau remčiau savanorišką kompetentingų institucijų bendradarbiavimą vaistų ekonominio efektyvumo ir įperkamumo klausimais.

Valstybių narių sveikatos priežiūros sektoriuje itin trūksta įvairaus profilio darbuotojų. Nevienodas sveikatos priežiūros specialistų pasiskirstymas kelia sunkumų bent pusei valstybių narių, todėl atsiranda vietovių, kur itin trūksta medikų. Jeigu, kaip numatoma, padidės sveikatos priežiūros paslaugų paklausa, ši problema tik paaštrės. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, taip pat remsiu būsimą už žmones, įgūdžius ir parengtį atsakingo vykdomojo pirmininko pavaduotojo darbą ir padėsiu sukurti nuoseklią sistemą, skirtą ilgalaikės priežiūros darbo jėgos problemoms spręsti.

Vaistų stygius taip pat yra įsisenėjusi ES problema, daranti didelį poveikį pacientų gyvenimo kokybei Europoje. Vadovaudamasi Europos Parlamento rezoliucija, Komisija išplėtė EMA įgaliojimus, kad jie apimtų koordinuotą ir bendradarbiavimu grindžiamą kritinio stygiaus valdymą ES lygmeniu krizės metu. Farmacijos srities reforma taip pat apima griežtas reguliavimo priemones, kuriomis siekiama išvengti vaistų stygiaus ir sumažinti jo mastą, taip pat stiprinti tiekimo grandines. Buvo priimtos papildomos ne teisėkūros priemonės, o naujasis ypatingos svarbos vaistų aljansas yra vertingas forumas pažangos klausimui nagrinėti.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, pagal farmacijos srities reformą pasiūlytas priemones sieksiu papildyti pasiūlymu dėl ypatingos svarbos vaistų akto. Šiame akte būtų pasiūlytas koordinuotas metodas, kaip spręsti didelio ypatingos svarbos vaistų stygiaus problemą. Juo būtų siekiama padidinti mūsų tiekimo grandinių atsparumą ir jas įvairinti, taip pat mažinti priklausomybę nuo ypatingos svarbos vaistų ir jų sudedamųjų dalių iš ES nepriklausančių šalių, ir padėti toliau užtikrinti vaistų įperkamumą. Užtikrinčiau, kad Komisijos poveikio vertinime būtų išnagrinėtos visos galimos politikos galimybės. Būtų galima apsvarstyti tokias galimybes kaip viešųjų pirkimų priemonės, padedančios užtikrinti didesnę paklausos nuspėjamumą, priemonės, skirtos Europos gamybos pajėgumams išlaikyti ir sustiprinti, strateginių partnerystės plėtojimas siekiant įvairinti tiekimo grandines.

Siekdami padidinti savo konkurencingumą pasaulyje, turėtume dėti daugiau pastangų, kad inovacijos liktų mūsų ekonomikos pagrindas, ne tik kaip naujų medicininių proveržių varomoji jėga, bet ir tam, kad iš viso pasaulio pritrauktume talentingų žmonių ir investicijų į ES sveikatos sektorių. Biotechnologijos, dirbtinis intelektas ir Europos sveikatos duomenų erdvės (ESDE) duomenys yra strategiškai svarbūs ilgalaikiam ES konkurencingumui. Jie gali padėti kurti naujoviškus gydymo būdus, naujus gamybos procesus ir inovacinius produktus, be kita ko, skirtus retosioms ligoms gydyti, saugiai pateikiant sveikatos duomenis moksliniams tyrimams, taip pat sudarant galimybę pacientams dalytis savo duomenimis su sveikatos priežiūros paslaugų teikėjais ir išvengti nereikalingų tyrimų.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, vienas iš svarbiausių mano prioritetų bus pateikti Biotechnologijų aktą, kad ES biotechnologijų sektorius vėl pirmautų pasaulyje, ir prirėkusi teikti paramą šiam sektoriui. Aktu, kurį apima platesnė Europos gyvybės mokslų strategija, bus siekiama supaprastinti ES reglamentavimo aplinką ir padaryti ją

palankesnę inovacijoms, pritraukti novatorius ir investuotojus atlikti mokslinius tyrimus ir palengvinti biotechnologijų kelią iš laboratorijos į gamyklas ir į rinkas, atsizvelgiant į veiklą, apibrėžtą politinėse gairėse dėl startuolių ir veiklą plečiančių įmonių skatinimo. Tuo pačiu metu taip pat turime tobulinti mūsų mokslininkų, verslininkų ir darbuotojų įgūdžius mokslinių tyrimų ir plėtros bei biotechnologijų srityse.

Tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų direktyva, užtikrinanti ES piliečių galimybes gauti medicininį gydymą, yra didelis laimėjimas. Nepaisant to, jos įgyvendinimą reikia nuolat prižiūrėti. 2022 m. vertinime patvirtinta, kad direktyva suteikia pridėtinės vertės ES piliečiams, nors tiesa ir tai, kad dauguma tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų vis dar veiksmingai valdomos koordinuojant socialinę apsaugą. Vienas iš svarbių direktyvos laimėjimų yra tai, kad dėl kai kurių pagrindinių jos elementų (pvz., e. sveikatos, Europos retųjų ligų referencijos centrų ir sveikatos technologijų vertinimo) buvo parengtos specialios iniciatyvos ir teisės aktai. Kitas vertinimas bus atliktas 2027 m. ir turėsime atidžiai išnagrinėti praktinį įgyvendinimą ir tai, ar jį būtų galima sustiprinti.

Programa „ES – sveikatos labui“ labai sudėtingomis aplinkybėmis itin padėjo įgyvendinti sveikatos srities iniciatyvas Europos Sąjungoje. Glaudžiai bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis, kad šia programa būtų skatinamos vienodesnės sąlygos naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis ir vienodesni sveikatos priežiūros rezultatai visoje Sąjungoje. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, toliau skatinsiu partnerystes ir naujoviškus finansavimo būdus, kad būtų toliau tobulinamos sveikatos sistemos, didinami mokslinių tyrimų pajėgumai ir plėtojama e. sveikata. Šiuo metu, kalbant apie viešąją finansinę paramą ir investicijas, pirmiausia reikėtų užtikrinti, kad būtų naudojami „NextGenerationEU“ ir dabartinio biudžeto išteklių. Žvelgiant į ateitį, kita daugiametė finansinė programa suteikia galimybę užtikrinti, kad mūsų išlaidos būtų tikslingesnės, paprastesnės ir veiksmingesnės.

Turime toliau stiprinti mūsų prevencinius veiksmus, atsparumą ir konkurencingumą vykdydami sveikatos politiką ir kryptingai investuodami. Europai reikia stipraus, konkurencingo ir novatoriško farmacijos sektoriaus ir kuo geriau pasinaudoti biotechnologijų revoliucija. Politinėse gairėse aiškiai nurodyta, kad turime investuoti į inovacijas ir technologijas, kurios formuos mūsų ekonomiką ir skatins mūsų pertvarką – tai turi būti mūsų prioritetas.

4. Ar turite konkrečių planų, kaip kovoti su atsparumų antimikrobinėms medžiagoms (AAM) nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis, laikantis bendros sveikatos koncepcijos dėl aplinkos, žmonių ir gyvūnų sveikatos? Visų pirma, kokias papildomas priemones, be tų, kurios jau pasiūlytos peržiūrint farmacijos srities teisės aktus, numatote žmonių sveikatos ir veterinarijos srityse? Kaip planuojate spręsti stygiaus problemą ir užtikrinti prieigą prie antimikrobinų medžiagų ir diagnostikos priemonių, kartu užtikrinant apdairų naudojimą ir priežiūrą? Ar pateiksite atnaujintą žmonėms skirtų antibiotikų sąrašą? Kadangi moksliniai tyrimai ir inovacijos yra labai svarbi kovos su AAM dalis, kaip planuojate skatinti tiek viešuosius, tiek privačiuosius mokslinius tyrimus ir inovacijas šioje srityje? Ar numatote išnagrinėti nepanaudotas medicinines atsakomąsias priemones, pvz., bakteriofagus?

Atsparumas antimikrobinėms medžiagoms (AAM) yra didelė pasaulinė grėsmė sveikatai. Negalime nekreipti dėmesio į JT skaičiavimus, kad nesiėmus rimtų veiksmų iki 2050 m. pasaulyje kasmet mirtų 10 mln. žmonių, o vien Europoje – 390 000 žmonių. Neįskaičiuojamos ekonominės išlaidos, kurios dėl padidėjusių sveikatos priežiūros išlaidų ir sumažėjusio našumo Europoje kasmet siekia 11,7 mlrd. EUR.

Todėl labai svarbu stiprinti kovos su AAM veiksmus. Praėjusių metų Tarybos rekomendacija dėl ES veiksmų, kuriais siekiama kovoti su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms, stiprinimo laikantis bendros sveikatos koncepcijos buvo svarbus žingsnis, visų pirma nustatant konkrečius, išmatuojamus rekomenduojamus tikslus, kurie turi būti pasiekti iki 2030 m. Joje pateikiamos rekomendacijos dėl visuomenės sveikatos priežiūros, infekcijų prevencijos ir kontrolės, antimikrobinio gydymo priežiūros, apdairaus antimikrobinų medžiagų naudojimo ir informuotumo didinimo. Komisija remia valstybių narių veiksmus šioje srityje.

Kasmetinis pažangos siekiant šių tikslų stebėjimas galėtų būti svarbi šios srities įgyvendinimo darbo tema. 2027 m. Komisija priims sprendimą dėl tolesnių veiksmų, remdamasi tais pačiais metais planuojama Tarybos rekomendacijos įgyvendinimo ataskaita.

Taip pat ketiname parengti naujas infekcijų prevencijos ir kontrolės gaires, kad paremtume intervencines priemones valstybėse narėse, ypač ligininėse, kurioms tenka didžiausia AAM našta. Šioje srityje Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras gali būti labai naudingas.

Veterinarinių vaistų atveju valstybės narės kasmet teikia antimikrobinų medžiagų pardavimo ir naudojimo duomenis. Iš to matyti, kad jau pasiekta daugiau kaip 50 proc. mūsų strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatyto tikslo sumažinti gyvūnams skirtų antimikrobinų medžiagų pardavimą. Kai ilgainiui paašiks pardavimo ir naudojimo tendencijos, galėsime įvertinti papildomų tikslinių priemonių poreikį.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šioje srityje taip pat daugiausia dėmesio skirsiu su AAM ir veterinariniais vaistais susijusių įpareigojimų (įskaitant nustatytuosius Veterinarinių vaistų reglamente ir Vaistinių pašarų reglamente) taikymui ir vykdymo užtikrinimui visose valstybėse narėse, be kita ko, atliekant auditą. Tai taikoma ir ES nepriklausančioms šalims, norinčioms eksportuoti gyvūnus ir gyvūninius produktus į Sąjungą, kurios privalo laikytis mūsų taisyklių nenaudoti antimikrobinų medžiagų augimui skatinti arba antimikrobinų medžiagų, skirtų tik žmonių infekcijoms gydyti Europos Sąjungoje. Reikėtų skubiai imtis tolesnių veiksmų dėl naujos informacijos, susijusios su galima žmonėms skirtų antimikrobinų medžiagų sąrašo peržiūra, kaip apibrėžta Veterinarinių vaistų reglamente.

Visi sutinkame, kad būtina skubiai sukurti naujas antimikrobines medžiagas. Tačiau antimikrobinų medžiagų naudojimo apribojimas turi įtakos pardavimų apimčiai, taigi ir rinkodaros leidimų turėtojų investicijų grąžai. Tai yra pagrindinė priežastis, kodėl nepakankamai investuojama į šią sritį ir kodėl reikia papildomų paskatų kurti novatoriškas antimikrobines medžiagas ir užtikrinti prieigą prie antimikrobinų medžiagų.

Siekiant įveikti šį rinkos nepakankamumą, į siūlomą farmacijos srities reformą yra įtrauktas novatoriškas duomenų išimtinumo kuponas kaip speciali paskata kurti naujas proverenčio antimikrobines medžiagas, veiksmingas kovojant su AAM. Ji taip pat apima priemones, kuriomis siekiama skatinti apdairiai skirti antimikrobines medžiagas, stebėti atsparumą joms ir užkirsti kelią stygiui, taip pat gerinti galimo vaistų poveikio aplinkai vertinimą. Todėl labai palankiai vertinu tai, kad Parlamentą per pirmąjį svarstymą priimtoje pozicijoje ypač daug dėmesio paskyrė AAM priemonėms, ir, jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, padarysiu viską, kad paremčiau Parlamentą ir Tarybą derybose, kad būtų užtikrintas sėkmingas rezultatas, visų pirma sprendžiant šią svarbią problemą.

Politinėse gairėse išdėstytas planuojamas pasiūlymas dėl ypatingos svarbos vaistų akto papildys pasiūlytoje farmacijos srities reformoje nustatytas priemones ir turės didelį poveikį antimikrobinų medžiagų tiekimui. Daugelis antimikrobinų medžiagų laikomos ypatingos svarbos vaistais, todėl jų atžvilgiu būtų naudinga imtis veiksmų ypatingos svarbos vaistų stygiaus problemai spręsti, be kita ko, pašalinant tiekimo grandinės pažeidžiamumą, kuris dar labiau didina jų stygių.

Jei būsiu patvirtintas Komisijos nariu, pasauliniu lygmeniu bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis ir mūsų partneriais, kad būtų įgyvendinta neseniai priimta Jungtinių Tautų politinė deklaracija dėl AAM. Šioje deklaracijoje pripažįstama, kad būtina skatinti laikytis bendros sveikatos koncepcijos, nustatomi konkretūs tikslai, o keturšalė grupė raginama 2025 m. įsteigti nepriklausomą grupę dėl veiksmų prieš AAM pagrindžiančių įrodymų, kuri padėtų JT valstybėms narėms imtis nacionalinių veiksmų.

Taip pat pasisakyčiau už tai, kad būtų padidintas įnašų į Kovos su AAM daugiapartnerį patikos fondą, kuris yra labai svarbus AAM skirto finansavimo šaltinis, mokėtojų skaičius. Šis fondas atlieka esminį vaidmenį remiant nacionalinių veiksmų planų įgyvendinimą mažų ir vidutinių pajamų šalyse.

Taigi, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, įsipareigoju įdėti daugiau pastangų, kad, laikantis bendros sveikatos koncepcijos, AAM būtų pažabotas visais lygmenimis ir visuose atitinkamuose sektoriuose. Siekdamas šio tikslo bendradarbiausiu su jumis, Europos Parlamento nariais, Taryba, suinteresuotaisiais subjektais ir mūsų tarptautiniais partneriais.

5. Kaip siūlytumėte pagerinti privalomą vartotojams teikiamą informaciją apie maistą, visų pirma apie maistingumo sudėtį (skatinant rinktis sveikesnius produktus ir pernelyg nesupaprastinant), tvarumo aspektus (CO₂ pėdsaką) ir gyvūnų gerovės ženklą, kartu vengiant administracinės naštos ir užtikrinant saugų ir įperkamą maistą? Ar įsipareigosite pristatyti 2020 m. strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ paskelbtą priemonę, susijusią su ES pakuočių priekinės dalies ženklinimo sistemos įdiegimu? Panašus klausimas, ar planuojate pateikti atidėtą pasiūlymą dėl teisės akto dėl tvarynų maisto sistemų, kuris taip pat buvo paskelbtas strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“? Kokia Jūsų vizija šios iniciatyvos klausimu? Kalbant apie pesticidų naudojimą, kokius pasiūlymus teiksite ūkininkams, kad būtų sumažintas cheminių pesticidų naudojimas ir jų keliami rizika, ir kaip paspartinsite alternatyvų, pavyzdžiui, biologinės kontrolės produktų ar nedidelės rizikos medžiagų, prieinamumą? Galiausiai, kokių konkrečių planų ketinate imtis, kad būtų sustiprinta importuojamų produktų maisto saugos kontrolė?

Privaloma informacija apie maistą, įskaitant maistinių medžiagų kiekį, ir maistingumo ženklavimas pakuotės priekinėje pusėje gali padėti vartotojams pasirinkti sveikesnius maisto produktus. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais dėl visapusiško požiūrio į skatinimą pasirinkti sveikesnius maisto produktus, sprendžiant tokius klausimus, kaip antai informacijos apie maistą pateikimas, maisto sudėties keitimas ir nesveiko maisto pardavimas. Tai susiję su kompleksiniu požiūriu į visą gyvenimą trunkančią prevenciją – prie šio klausimo dirbsiu, remdamasis esamais sveikatinimo ir ligų prevencijos veiksmais. Kadangi nacionalinės informavimo kampanijos gali tiksliau pasiekti vartotojus, remsiu nacionalines pastangas didinti informuotumą apie su maistu susijusią informaciją.

Turėtų būti tęsiamas darbas maisto produktų ženklavimo srityje, ypatingą dėmesį skiriant su tuo susijusios naštos mažinimui ir ieškant gerai pasvertų, pragmatiškų sprendimų, kurie palengvintų vidaus rinkos veikimą. Dėl ženklavimo gyvūnų gerovės ženklu daugiausia dėmesio skirsiu patikimiems įrodymams rinkti, visų pirma įrodymams apie poveikį, kurį savanoriška ženklavimo gyvūnų gerovės ženklu sistema daro ūkininkams, maisto tvarkymo subjektams, vartotojų elgsenai ir vidaus rinkai.

Išrinktoji Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen politinėse gairėse paskelbė, kad per pirmąsias 100 dienų naujoji Komisija pristatys žemės ūkio ir maisto sektoriaus viziją. Įgyvendinant viziją visų pirma bus ieškoma būdų, kaip užtikrinti ilgalaikį ūkininkavimo sektoriaus konkurencingumą ir tvarumą nepereikvojant mūsų planetos išteklių. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, glaudžiai bendradarbiausiu su kitais kolegomis Komisijos nariais, kad padėčiau išplėtoti viziją taip, kad būtų užtikrinta atspari, konkurencinga ir tvirti ES maisto sistema, kurios vienas iš kertinių akmenų būtų maisto sauga. Vizija bus grindžiama strateginio dialogo dėl ES žemės ūkio ateities ataskaita, kurioje visi suinteresuotieji subjektai pripažino, kad sisteminis požiūris ir tvarumas tebėra labai svarbūs. Pereinant prie tvarių maisto sistemų reikia įvairių politikos priemonių, įskaitant investicijas, paskatas ir reglamentavimą – visa tai padeda kurti palankią politikos sistemą, kuri suteikia aiškumo visiems suinteresuotiesiems subjektams. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, glaudžiai bendradarbiausiu su už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingu Komisijos nariu, kad būtų sukurta nauja žemės ūkio ir maisto sistemų lyginamosios analizės sistema, kuria būtų siekiama suderinti metodikas, be kita ko, susijusias su ūkių tvarumu.

Taip pat toliau dėsiu pastangas mažinti pesticidų naudojimo keliamą riziką ir skatinsiu naudoti nechemines alternatyvas, o tai yra pagrindiniai dabartiniai Tausiojo pesticidų naudojimo direktyvos tikslai. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, ieškosiu būdų, kaip būtų galima geriau įgyvendinti direktyvą, arba įvertinsiu naujas teisėkūros iniciatyvas, diskutuodamas su valstybėmis narėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais ir remdamasis strateginio dialogo rekomendacija, kad Europos Komisija sudarytų sąlygas sukurti tvirtą biologinės kontrolės produktų ir metodų teisės aktų sistemą.

Techninės inovacijos, kaip antai skaitmeninės priemonės ir tiksliojo pesticidų skleidimo metodai, taip pat gali padėti gerokai sumažinti pesticidų naudojimo keliamą riziką, nes kultūriniais augalams apsaugoti naudojama mažiau pesticidų. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, sieksiu integruoti šias technologijas į rizikos vertinimo procesą, kad į jas būtų visapusiškai atsižvelgta prieš priimančias sprendimus dėl pesticidų patvirtinimo. Tai ne tik paskatins inovacijas ir pesticidų skleidimo įrangos modernizavimą, bet ir leis ūkininkams pasiekti daugiau mažesnėmis sąnaudomis. Ketinu bendradarbiauti su už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingu Komisijos nariu, kad padėčiau ūkininkams pereiti prie skaitmeninių ir tiksliųjų technologijų.

Įsipareigoju padidinti cheminių pesticidų alternatyvų, pvz., biopesticidų, prieinamumą, skatindamas jų patekimą į rinką. Per paskutinę kadenciją Komisija supaprastino duomenų reikalavimus bei pesticidų, kurių pagrindą sudaro mikroorganizmai, vertinimo metodus ir parengė konkrečias gaires dėl kitų biopesticidų, pavyzdžiui, augalų ekstraktų ir feromonų. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, ketinu imtis papildomų veiksmų, kad paraiškos dėl biopesticidų autorizacijos būtų vertinamos prioritetine tvarka, šie pesticidai galėtų greičiau patekti į rinką ir ūkininkai turėtų įvairesnių priemonių savo pasėliams apsaugoti. Taip būtų remiamos inovacijos, patenkinami kintantys augalų apsaugos poreikiai ir sprendžiamos kylančios fitosanitarinės problemos.

ES, kaip viena didžiausių maisto importuotojų pasaulyje, turi vieną griežčiausių ir reikliausių maisto saugos kontrolės sistemų pasaulyje. Akivaizdu, kad mūsų piliečiams labai svarbu, kad šios taisyklės būtų tinkamai įgyvendinamos. Vienas iš pagrindinių šios sistemos principų yra tai, kad ES rinkai pateikiami maisto produktai turi būti saugūs, nepriklausomai nuo to, ar jų kilmė yra ES, ar už jos ribų. Tai reiškia, kad jei ES nepriklausančios šalys ar jų įmonės, gaminančios gyvūninius maisto produktus, nori eksportuoti į ES, produktai turi atitikti mūsų taisykles, o juos įvežti į ES rinką mes leidžiame tik tada, kai trečioji šalis ir įmonė yra įtrauktos į su atitinkamu produktu susijusį sąrašą. Tai patvirtina auditai, kuriuos Komisija atlieka ES nepriklausančiose šalyse, kad patikrintų atitiktį ES reikalavimams. Prireikus Komisija gali imtis skubių veiksmų, kad užkirstų kelią nesaugių maisto produktų importui.

Kad importuojamų produktų maisto saugos kontrolė būtų tikslingesnė, reikia nuolatinių pastangų: atlikti valstybių narių duomenų analizę ir nagrinėti su galima rizika susijusius mokslinius įrodymus, statistinius duomenis apie prekybą ir įrodymus, susijusius su ES nepriklausančių eksportuojančių šalių kontrolės sistemomis. Kai kurie iš jų gaunami iš Komisijos auditų. Atsižvelgiant į tai, kontrolės priemonėms nuolat teikiama pirmenybė, remiantis rizikos pobūdžiu ir galimu šios rizikos poveikiu ES vartotojams ir įmonėms.

Valstybėms narėms reikia turėti reikiamas priemones, kad galėtų veiksmingai ir koordinuotai vykdyti kontrolę. Patobulintos duomenų analizės ir atsekamumo galimybės naudojant dirbtinį intelektą galėtų padėti lengviau ir greičiau aptikti anomalijas ir geriau reaguoti į bet kokius incidentus naudojantis esamomis Komisijos administruojamomis IT sistemomis. Kiti svarbūs dalykai – tai Komisijos finansuojamos ES etaloninės laboratorijos ir etaloniniai centrai, Komisijos auditorių atliekama valstybių narių kontrolės išteklių peržiūra ir ES maisto grandinės teisės aktus įgyvendinančių nacionalinių pareigūnų mokymas. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, toliau sieksiu, kad šios priemonės būtų veiksmingesnės, suteikiant didesnių garantijų ES vartotojams, kad visi importuojami maisto produktai yra saugūs.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto klausimai

6. Gyvūnų gerovė vis dažniau yra prioritetas piliečiams. Koks Jūsų, kaip paskirtojo Komisijos nario, požiūris į didėjančią poreikį taikyti aukštesnius gyvūnų gerovės standartus ir kaip spręstumėte tvarumo, ekonominių aspektų ir ūkininkų pozicijos klausimus? Kaip ketinate modernizuoti galiojančius gyvūnų gerovės reglamentus? Kokius naujus elementus norėtumėte įvertinti ir į juos atsižvelgti? Kokius pasiūlymus dėl teisės aktų dėl gyvūnų gerovės planuojate pateikti? Be to, kaip ketinate išnagrinėti ir spręsti įvairius galiojančių teisės aktų laikymosi ir vykdymo užtikrinimo ES valstybėse narėse lygius ir užtikrinti, kad naujais reglamentavimo pasiūlymais ir geresniu vykdymo užtikrinimu būtų užtikrintos vienodos sąlygos ir nebūtų pakenkta ES ūkininkų konkurencingumui?

Kaip nurodyta mano įgaliojimų rašte, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, gyvūnų gerovės standartų taisyklės modernizuosiu remdamasis galiojančiais teisės aktais. Tai darysiu vadovaudamasis naujausiais moksliniais duomenimis, atsižvelgdamas į tvarumo, etinius, mokslinius ir ekonominius aspektus, taip pat į probleminius klausimus, susijusius su Europos ūkininkų konkurencingumu ir piliečių lūkesčiais. Tvirtai tikiu, kad reikia išsaugoti ES žemės ūkio konkurencingumą. Šis tikslas turi atsispindėti būsimuose teisės aktuose.

Į ūkiuose auginamų gyvūnų gerovę turėtų būti žvelgiama pasvertai, atsižvelgiant į socioekonominius kriterijus ir konkurencingumą ir remiantis patikimais įrodymais. Vykdamas tolesnę veiklą, susijusią su Europos piliečių iniciatyva „End the Cage Age“, palaipsniui atsisakant gyvūnų narvų ir nustatant tinkamus konkrečioms rūšims skirtus pereinamuosius laikotarpius reikės taikyti tikslinį teisėkūros metodą ir papildomas priemones, padedančias suinteresuotiesiems subjektams tvariai ir ekonomiškai perspektyviai įgyvendinti šią pertvarką, apsaugant Europos ūkininkų konkurencingumą.

Siekiant sudaryti vienodas sąlygas, svarbu užtikrinti, kad ES gyvūnų gerovės standartai būtų nuosekliai įgyvendinami ir jų būtų nuosekliai laikomasi visoje Europos Sąjungoje ir kad imtumėmės aktyvesnių veiksmų visame pasaulyje. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šiuo tikslu remsiuosiu jau pradėtu darbu, įskaitant valstybių narių ir ES nepriklausančių šalių oficialios kontrolės sistemų auditą, ES gyvūnų gerovės etaloninių centrų darbą ir išsamių taisyklių, pavyzdžiui, dėl gyvuliams transportuoti skirtų laivų, rengimą. Toliau glaudžiai bendradarbiausiu su valstybėmis narėmis ir visais suinteresuotaisiais subjektais pasitelkdamas įvairias priemones ir forumus. Nustačius sisteminių ir didelių įgyvendinimo problemų, sustiprinčiau dialogą su atitinkamomis valstybėmis narėmis, kad būtų greitai pasiekta rezultatų, visada numatant galimybę prireikus imtis pažeidimų nagrinėjimo priemonių.

Pasauliniu lygmeniu toliau propaguočiau aukštesnius tarptautinius standartus tiek daugiašaliuose forumuose (visų pirma Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos tarptautinius gyvūnų gerovės standartus) su į ES ketinančiomis įstoti šalimis kandidatėmis, tiek dvišalio bendradarbiavimo formata (pavyzdžiui, į prekybos susitarimus įtraukiant skyrių dėl gyvūnų gerovės). Tai svarbu siekiant užtikrinti, kad gyvūnų importas į ES atitiktų ES taisyklės arba lygiaverčius standartus, taip užkertant kelią lenktynėms dėl žemesnių gyvūnų gerovės standartų visame pasaulyje, kurios prieštarautų mūsų piliečių lūkesčiams. Dviejuose naujausiuose pasiūlymuose dėl gyvūnų gerovės teisės aktų (dėl gyvūnų vežimo ir dėl šunų ir kačių gerovės) yra pateikti reikalavimai dėl gyvūnų importo į ES iš ES nepriklausančių šalių lygiaverčių standartų.

7. Jūs, kaip paskirtasis Komisijos narys, kaip užtikrinsite, kad ES politikoje daugiau dėmesio būtų skiriama didėjančiai gyvūnų ligų protrūkių ir atsparumo antimikrobinėms medžiagoms rizikai? Kokių veiksmų siūlytumėte imtis, kad būtų užtikrinta geresnė gyvūnų sveikata ir gyvūnų ligų likvidavimas visoje ES, visų pirma ligų

prevencijos, priežiūros ir biologinio saugumo srityse? Be to, kaip numatote šalinti didėjančias tarpvalstybinių ligų keliamas grėsmes ir koordinuoti ES valstybių narių veiksmus? Kaip užtikrinsite, kad būsima Komisija skirtų pakankamą finansavimą ir išteklius, kad būtų sustiprinti moksliniai tyrimai, susiję su įperkamu vakcinų kūrimu siekiant kovoti su ligomis, tokiomis kaip afrikinis kiaulių maras, ir užkirsti kelią ligų, tokių kaip mėlynojo liežuvio liga, plitimui?

Esu visapusiškai įsipareigojęs stiprinti mūsų pastangas ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo srityje, taip pat kovojant su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms.

Valstybių sienos negali sustabdyti užkrečiamųjų gyvūnų ligų. Jos daro didelį poveikį ūkininkavimui ir kelia grėsmę apsirūpinimo maistu saugumui Sąjungoje. Kai kurios iš jų taip pat gali būti perduodamos žmonėms. Gyvūnų ligų prevencija ir kontrolė yra ir išliks prioritetas, be kita ko, siekiant užtikrinti saugų bendrosios rinkos veikimą. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šiuo tikslu užtikrinsiu, kad visoje ES būtų tinkamai įgyvendinta patikima gyvūnų ligų prevencijos, kontrolės ir likvidavimo sistema. Padedami Europos maisto saugos tarnybos, parengsime ir įgyvendinsime moksliskai pagrįstas gyvūnų ligų protrūkių prevencijos ir kontrolės priemones. Bendradarbiaudami su Europos maisto saugos tarnyba ir Europos ligų prevencijos ir kontrolės centru, taip pat daug dėmesio skirsime zoonozinėms ligoms, pavyzdžiui, paukščių gripui. Ypatinę dėmesį skirčiau pernešėjų platinamoms ligoms, kurios kelia vis didesnę pavojų dėl klimato kaitos, padidėjusio prekių ir žmonių judėjimo per sienas ir glaudesnio žmonių ir laukinės gamtos kontakto. Glaudžiai bendradarbiaudamas su valstybėmis narėmis, toliau pasitelkčiau visas turimas priemones gyvūnų ligų protrūkiams įveikti, įskaitant ES veterinarinių nepaprastųjų padėčių grupes. Kartu su už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingu Komisijos nariu sieksiu užtikrinti, kad į bendrą žemės ūkio politiką būtų įtrauktas išsamus priemonių rinkinys, skirtas padėti ūkininkams užkirsti kelią gyvūnų ligų ekonominiam poveikiui ir jį sušvelninti, taip pat didinti biologinį saugumą ūkiuose.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, mano dėmesys neapsiribos tik gyvūnų ligomis. Atsparumas antimikrobinėms medžiagoms kelia didelių problemų žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatai, apsirūpinimui maistu ir saugumui, taip pat aplinkai. Veterinarijos sektoriuje ES padarė pažangą mažindama antimikrobinų medžiagų naudojimą. Valstybės narės kasmet teikia veterinarinių antimikrobinų medžiagų pardavimo ir naudojimo duomenis. Šioje srityje ES politika jau duoda rezultatų – jau pasiekta daugiau kaip 50 proc. mūsų strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatyto tikslo sumažinti gyvūnams skirtų antimikrobinų medžiagų pardavimą. Kai ilgainiui paaiškės pardavimo ir naudojimo tendencijos, galėsime įvertinti papildomų tikslinių priemonių poreikį.

Vadovaudamosi apdairaus naudojimo politika, ES nepriklausančios šalys, norinčios eksportuoti gyvūnus ir gyvūninius produktus į Sąjungą, privalo laikytis mūsų taisyklių nenaudoti antimikrobinų medžiagų augimui skatinti arba antimikrobinų medžiagų, kurios Europos Sąjungoje skirtos tik žmonių infekcijoms gydyti. Bus labai svarbu toliau stebėti pagrindinių Europos Sąjungoje auginamų maistinių gyvūnų rūšių (naminių paukščių, kiaulių ir galvijų) atsparumą antimikrobinėms medžiagoms. Taip pat turėtume aktyviau bendradarbiauti su valstybėmis narėmis rengdami tikslines priežiūros programas (pvz., akvakultūros gyvūnų) ir skatinti valstybes nares nustatyti integruotą atsparumo antimikrobinėms medžiagoms ir antimikrobinų medžiagų vartojimo priežiūrą, taikant bendros sveikatos koncepciją. Taip pat apsvarstysiu laukinių gyvūnų importo taisykles.

ES lygmeniu taikomos suderintos ankstyvo gyvūnų ligų nustatymo priemonės, naudojantis gerai išplėta pranešimo apie gyvūnų ligas ir ataskaitų teikimo sistema ir vykdant valstybėse narėse nustatytą priežiūrą. Turėtume toliau gerinti pranešimų ir ataskaitų teikimą naudodamiesi naujomis Gyvūnų ligų informacinės sistemos funkcijomis. Taip pat svarbu kuo labiau sumažinti darbo dubliavimąsi ir užtikrinti duomenų nuoseklumą visose platformose, užtikrinant mūsų informacinės sistemos sąveikumą su Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacijos pranešimų sistema. Sąjungos gyvūnų sveikatos laboratorijų tinklas užtikrina kokybišką ir suderintą diagnostiką, kad būtų galima anksti nustatyti gyvūnų ligas ir veiksmingai jas stebėti. Glaudžiai bendradarbiaudamas su Europos maisto saugos tarnyba ir gaudamas jos mokslinę paramą, orientuočiausi į patikimas ir mokslu pagrįstas priemones. Gerai parengti darbuotojai yra labai svarbūs siekiant tinkamai įgyvendinti ES priemones valstybėse narėse, todėl būtina toliau didinti pajėgumus valstybių narių lygmeniu rengiant pareigūnų mokymus priežiūros, ligų kontrolės, biologinio saugumo ir ES gyvūnų sveikatos taisyklių laikymosi klausimais. Įgyvendinant ES taisykles reikėtų toliau remtis mūsų gyvūnų sveikatos auditais, kuriuose įvardijamos nustatytos kliūtys, iššūkiai ir geroji praktika. Veiksmingi auditai yra labai svarbūs siekiant užtikrinti, kad politikos formavimas būtų grindžiamas įrodymais ir būtų priimami informacija pagrįsti sprendimai.

Tik glaudžiai bendradarbiaudami ir koordinuodami valstybių narių veiksmus galime užkirsti kelią gyvūnų ligų išplitimui visoje ES. Pagrindinis vaidmuo šiame procese tenka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatiniam komitetui ir Veterinarijos vyriausiųjų pareigūnų tinklui. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, taip pat sieksiu glaudžiai bendradarbiauti su pagrindinėmis tarptautinėmis standartus nustatančiomis institucijomis, pavyzdžiui,

Pasaulio gyvūnų sveikatos organizacija. Labiau remčiau platesnio masto pasaulines ir regionines pastangas kovojant su gyvūnų ligomis, dirbdamas išvien su kaimyninėmis šalimis pagal Pasaulinę kovos su tarpvalstybinėmis gyvūnų ligomis strategiją ir mūsų regioninius gebėjimų stiprinimo projektus Vakarų Balkanuose. Remdamasis patirtimi, įgyta per ankstesnes ekstremaliąsias situacijas maisto saugos srityje, toliau užtikrinsiu, kad būtų visapusiškai įgyvendinta ES teisinė sistema, reglamentuojanti su maistu susijusių incidentų prevenciją ir valdymą.

Prieinamos saugios ir veiksmingos vakcinos yra svarbi pagrindinių gyvūnų ligų protrūkių prevencijos ir kontrolės priemonė. Per pastaruosius kelerius metus Komisija skyrė daugiau kaip 20 mln. EUR afrikinio kiaulių maro vakcinų moksliniams tyrimams finansuoti. Užtikrinčiau, kad Komisija ir toliau teiktų būtinas vakcinas valstybėms narėms ir ES nepriklausančioms šalims per Sąjungos gyvūnų vakcinų bankus, kurie yra labai svarbi valdymo ir reagavimo priemonė. Priimdamos sprendimą vakcinuoti naminius paukščius, valstybės narės turi atsižvelgti į ES lygmeniu taikomas ir tarptautinius standartus atitinkančias priemones, kad užtikrintų veiksmingiausių vakcinų naudojimą ligos prevencijos ir kontrolės tikslais. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, palaikysčiau valstybes nares, kuriose vykdomas vakcinavimas nuo paukščių gripo, kad jos neprarastų galimybės patekti į rinkas.

8. Veiksmingų ir ekonomiškai perspektyvių alternatyvų prieinamumas yra pagrindinis veiksnys mažinant augalų cheminių apsaugos produktų naudojimą. Kaip pagerintumėte biologinės kontrolės leidimų išdavimą ir integruotosios kenkėjų kontrolės įgyvendinimą? Kaip, eidamas paskirtojo Komisijos nario pareigas, skatintumėte biopesticidų kūrimą, stebėtumėte jų veiksmingumą ir skatintumėte juos naudoti? Ar manote, kad biologinės kontrolės medžiagoms turėtų būti taikomos paspartintos leidimų išdavimo procedūros? Ar apskritai manote, kad būtina paspartinti augalų apsaugos produktų gamyboje naudojamų veikliųjų medžiagų autorizacijos procedūras? Kaip ketinate kovoti su rizika, kad Europai gali nelikti veiksmingų kovos su augalų ligomis produktų, ypač dėl to, kad dėl klimato kaitos tam tikruose regionuose atsiranda naujų kenkėjų? Kaip užtikrinsite, kad Sąjunga išliktų patraukli investicijoms šioje srityje? Ką manote apie ES augalų apsaugos produktų zonų autorizacijos procedūrą?

Siekiant sumažinti cheminių pesticidų naudojimą, labai svarbu didinti biopesitcidų ir kitų nedidelės rizikos pesticidų prieinamumą. Kaip matyti iš 2020 m. REFIT vertinimo, galiojantys ES teisės aktai dėl pesticidų pateikimo rinkai yra tinkami ES vartotojų sveikatai apsaugoti taikant griežtus saugos standartus. Tai leidžia konkrečiai patikinti mūsų piliečius, kurie daugiausia susirūpinę dėl to, kokį poveikį daro pesticidų naudojimas jų vartojamų maisto produktų saugai.

Manau, kad, žvelgiant objektyviai, ES reikalavimai išlieka vieni griežčiausių pasaulyje ir leidžia patvirtinti veikliąsias medžiagas ir suteikti augalų apsaugos produktų autorizaciją remiantis naujausiais moksliniais duomenimis. Daugelis veikliųjų medžiagų, kurios rinkoje buvo dešimtojo dešimtmečio pradžioje, t. y. kai buvo priimtas pirmasis ES teisės aktas dėl pesticidų, šiandien yra uždraustos, nes jos neatitinka mūsų griežtų saugos reikalavimų, susijusių su sveikatos ir aplinkos apsauga. Tuo pat metu rinkai nuolat pateikiama naujų veikliųjų medžiagų, kurių savybės pagerėjo. Tai rodo, kad ES tebėra patraukli vieta inovacijoms ir plėtrai augalų apsaugos srityje, ir leidžia patikinti, kad įmonės ir toliau teiks naujus produktus ES rinkai.

O konkrečiau – pagal galiojančius teisės aktus biologinės kontrolės ir nedidelės rizikos medžiagų prieinamumas per pastarąjį dešimtmetį padidėjo 125 proc. Maždaug pusė paraiškų dėl naujų veikliųjų medžiagų patvirtinimo yra biopesticidai. Pastaruoju metu buvo supaprastinti duomenų reikalavimai ir pesticidų, kurių pagrindą sudaro mikroorganizmai, vertinimo metodai, kuriuos papildė specialios gairės dėl kitų biologinės kontrolės medžiagų, pvz., augalų ekstraktų ir feromonų, kad pareiškėjams būtų lengviau parengti dokumentų rinkinius, o rizikos vertintojams – juos peržiūrėti.

Žinau, kad vėluojančios patvirtinimo procedūros trukdo inovatyviems biopesticidams patekti į rinką. Taip yra iš dalies dėl to, kad kai kurios valstybės narės ir EFSA vis dar renka žinias apie biopesticidų rizikos vertinimą. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, esu pasiryžęs toliau dėti pastangas, kad valstybės narės sukauptų daugiau ekspertinių žinių ir išteklių, ir toliau skatinsiu nacionalines valdžios institucijas teikti pirmenybę biopesticidų rizikos vertinimui. Galimi pareiškėjai turi teisę gauti konsultacijas prieš pateikdami paraiškos dokumentus. Raginsiu valstybes nares atkreipti dėmesį į konkrečius MVĮ poreikius rengiant paraiškos dokumentus ir labiau įtraukti EFSA į prieš pateikiant paraiškas su pareiškėjais rengiamus susitikimus, o tai gali turėti teigiamą poveikį dokumentų kokybei, palengvinti tolesnį rizikos vertinimą valstybėse narėse ir sumažinti sunkumus atliekant valstybių narių rizikos vertinimo, kurį prižiūri EFSA, tarpusavio peržiūrą.

Paspartinta nedidelės rizikos augalų apsaugos produktų, pavyzdžiui, biopesticidų, autorizacijos procedūra jau yra nustatyta dabartiniame Augalų apsaugos produktų reglamente, tačiau ji naudojama nepakankamai. Be to, valstybės narės nepakankamai naudojami produktų autorizacijos liudijimų ir zoninės autorizacijos liudijimų tarpusavio

pripažinimu, kaip numatyta reglamente. Europos Parlamentas ir Taryba, priimdami reglamentą, sąmoningai nusprendė atsakomybę už augalų apsaugos produktų autorizaciją palikti valstybėms narėms, o ES lygmeniu atliekamas tik veikliųjų medžiagų patvirtinimas. Pagal subsidiarumo principą šis požiūris leidžia valstybėms narėms apsvarstyti galimybę autorizuoti atskirus pesticidus, atsižvelgiant į skirtingą agroekologinę padėtį savo teritorijose. Vis dėlto, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, nedvejodamas intensyviau tęsčiau Komisijos pastangas padėti valstybėms narėms produktų autorizacijos, tarpusavio pripažinimo ir zoninio bendradarbiavimo srityse.

Skaitmeninės priemonės ir tiksliojo pesticidų skleidimo metodai taip pat gali padėti gerokai sumažinti pesticidų naudojimo keliamą riziką, nes kultūriniais augalams apsaugoti naudojama mažiau pesticidų. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, sieksiu įtraukti šias technologijas į rizikos vertinimo procesą, kad į jas būtų visapusiškai atsižvelgta prieš priimant sprendimus dėl pesticidų patvirtinimo. Tai ne tik paskatins inovacijas ir pesticidų skleidimo įrangos modernizavimą, bet ir leis ūkininkams pasiekti daugiau mažesniais sąnaudomis ir sutapyti lėšų. Ketinu bendradarbiauti su už žemės ūkį ir maisto sektorių atsakingu Komisijos nariu, kad prisidėčiau prie pagalbos ūkininkams pereinant prie skaitmeninių ir tiksliųjų technologijų. Puikiai suprantu, kad pesticidai yra viena pagrindinių ūkininkų turimų priemonių savo pasėliams apsaugoti ir, prireikus, ketinu labai atidžiai apsvarstyti alternatyvų prieinamumą vykstant sprendimų dėl pesticidų patvirtinimo atnaujinimo priėmimo procesui.

Be to, svarbu plačiau taikyti pasėlių apsaugos praktiką, leidžiančią sumažinti cheminių pesticidų poreikį, pavyzdžiui, integruotąją kenkėjų kontrolę. Viename iš planuojamų dialogų įgyvendinimo klausimais pagal mano atsakomybės sritį galėtų dalyvauti valstybės narės ir kiti suinteresuotieji subjektai, kad jie apsvarstytų, kaip geriau įgyvendinti Tausiojo pesticidų naudojimo direktyvą. Be dialogo su suinteresuotaisiais subjektais, nuo kitų metų bus vykdoma valstybių narių kontrolė siekiant patikrinti, kaip direktyva įgyvendinama vietoje. Ketinu tęsti dialogą su suinteresuotaisiais subjektais ir peržiūrėti planuojamos kontrolės rezultatus prieš priimant sprendimą dėl geriausių tolesnių veiksmų.

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto klausimai

9. Kokių konkrečių priemonių ketinate imtis, kad būtų toliau diversifikuotos tiekimo grandinės ir padidintas sveikatos sektoriaus konkurencingumas? Kaip planuojate spręsti didelio vaistų ir medicinos priemonių stygiaus problemą Ypatingos svarbos vaistų akto kontekste? Kokių tolesnių veiksmų pasiūlysite, kad būtų užtikrintas medicinos priemonių prieinamumas ir konkurencingumas? Kokias priemones, Jūsų nuomone, reiktų įtraukti į naująjį Europos biotechnologijų aktą ir į ligoninių bei sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų kibernetinio saugumo veiksmų planą? Kaip siekiate baigti kurti Europos sveikatos duomenų erdvę?

Stipri ir konkurencinga sveikatos pramonė yra labai svarbi remiant mūsų sveikatos priežiūros sistemas ir tenkinant pacientų poreikius. ES farmacijos sektorius priklauso nuo stiprios gamybos bazės, kurioje tiesiogiai dirba 937 000 žmonių ir kaupiamos mokslo ir mokslinių tyrimų ekspertinės žinios. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, stengsiuosi stiprinti ES farmacijos sektoriaus konkurencingumą, visų pirma bendradarbiaudamas su abiem teisėkūros institucijomis, kad būtų užbaigta plataus užmojo farmacijos srities reforma, apimanti trumpesnes ir supaprastintas leidimų išdavimo procedūras, reguliavimo paramą naujus vaistus kuriančioms įmonėms, visų pirma MVĮ ir startuoliams, ir paramą naujiems metodams, pavyzdžiui, apribotoms bandomosioms reglamentavimo aplinkoms.

Europos Parlamentas dar 2020 m. yra pripažinęs, kad ypatingos svarbos vaistų stygius kelia didelį susirūpinimą. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, toliau laikysiuosi požiūrio, išdėstyto 2023 m. Komisijos komunikate „Vaistų stygiaus problemos sprendimas ES“. Šiuo atžvilgiu mano pagrindinis prioritetas bus padėti abiem teisėkūros institucijoms priimti farmacijos srities teisės aktų reformą. Pagal reformą siūloma, kad įmonės parengtų vaistų stygiaus prevencijos planus, numatytas ankstyvesnis išpėjimas apie jų trūkumą ir išėmimą iš apyvartos, glaudesnis koordinavimas ES lygmeniui ir įvardyta, kaip nustatyti vaistus, kurie Europos Sąjungoje laikomi ypatingos svarbos vaistais. Atnaujinsiu Sąjungos ypatingos svarbos vaistų sąrašą ir išnagrinėsiu, kaip viešieji pirkimai galėtų išspręsti šį klausimą.

Kaip išsamiai nurodyta atsakyme į 3 klausimą, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, inicijuosiu papildomas priemones, skirtas farmacijos srities reformai, – imsiuosi parengiamųjų veiksmų dėl Ypatingos svarbos vaistų akto, kad ypatingos svarbos vaistų stygiaus problema būtų sprendžiama koordinuotai ir saugiai, atsižvelgiant į ypatingos svarbos vaistų aljanso rekomendacijas.

Medicinos priemonių sektorius yra vienas iš didžiausia įvairove pasižyminčių ir inovatyviausių ES sektorių, kuriame veikia daugiau kaip 37 000 medicinos technologijų įmonių, iš kurių 95 proc. yra MVĮ ir jose dirba daugiau

kaip 695 000 žmonių. Perėjimas prie 2017 m. priimtos naujos ES reglamentavimo sistemos pasirodė esąs sudėtingesnis nei tikėtasi. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, mano prioritetas bus užbaigti vykdomą tikslinį dabartinių reglamentų vertinimą ir, atsižvelgiant į praėjusių metų Europos Parlamento rezoliuciją, surinkti įrodymų apie galimų teisės aktų pakeitimų poreikį. Mano tikslas būtų remti inovacijas ir užtikrinti medicinos priemonių prieinamumą, kad būtų užtikrinta aukštos kokybės pacientų priežiūra, įskaitant retąsias medicinos priemones, skirtas mažoms pacientų grupėms. Daugiausia dėmesio skirsiu nuspėjamumo didinimui ir apsvaistysiu poreikį mažinti išlaidas ir administracinę naštą, ypač tenkančią MVĮ.

Kaip jau buvo paaiškinta mano atsakyme į 3 klausimą, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, vienas iš mano svarbiausių prioritetų bus pateikti plataus užmojo Biotechnologijų akta, susietą su platesne Europos gyvybės mokslų strategija, kad ES biotechnologijų sektorius vėl pirmautų pasaulyje, taip pat remiantis profesoriaus Draghi pateiktomis rekomendacijomis. Būsimas Biotechnologijų aktas paskatintų mokslinius tyrimus ir inovacijas, nes būtų skatinamos investicijos į strategines sritis, pavyzdžiui, klinikinius tyrimus ir naujas gamybos technologijas, be kita ko, skirtas biologiniams vaistams. Jį rengiant galėtų būti svarstoma, kaip padėti bioinovacijų bendrovėms apskritai, taip pat kaip dar labiau supaprastinti reguliavimo procedūras tam tikruose sektoriuose, įskaitant žinoma ir sveikatos sektorių. Kita nagrinėtina sritis būtų prieiga prie dirbtinio intelekto ir didžiųjų duomenų, taip pat įgūdžių ugdymas. Ypatinę dėmesį turėtume skirti MVĮ, startuoliams ir atskirtosioms įmonėms, kurios yra pagrindinės biotechnologijų inovacijų skatintojos, nors joms dažnai būna sunku išplėsti mokslinius tyrimus ir juos įtraukti į rinkodaros etapą Europoje.

Per pirmąsias 100 kadencijos dienų bendradarbiausiu su už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakingu vykdomuoju pirmininko pavaduotoju dėl Europos veiksmų plano dėl ligoninių ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjų kibernetinio saugumo siekiant apsaugoti mūsų sveikatos priežiūros sektorių, kuriame kibernetinis išpuolis gali sukelti žmonėms mirtiną pavojų. Sveikatos sistemos vis dažniau tampa kibernetinių nusikaltėlių ir išpirkos reikalaujančią programinę įrangą naudojančių grupuočių taikiniu. Vienas iš dvylikos kibernetinių išpuolių būna nukreiptas prieš ligonines ir sveikatos priežiūros paslaugų teikėjus, 54 proc. incidentų yra susiję su išpirkos reikalaujančia programine įranga, o 30 proc. – su pacientų duomenimis. Išpuolio poveikis sveikatos sistemoms yra labai didelis – tokie išpuoliai gali sutrikdyti ligoninių gebėjimą teikti sveikatos priežiūros paslaugas ir sukelti pavojų neskelbtiniams asmenims sveikatos duomenims. Veiksmų planas bus grindžiamas esama kibernetinio saugumo sistema, kad būtų skatinamas ligoninių ir sveikatos priežiūros įstaigų kibernetinis atsparumas. Visų lygmenų valdžios institucijos ir pramonės subjektai turės bendradarbiauti, kad pagerintų grėsmių nustatymą, pasirengimą joms, atgrasymą nuo išpuolių ir reaguojimą į krizes.

Galiausiai puikus atspirties taškas būsimam darbui yra Parlamento pastangos šių metų pradžioje sėkmingai užbaigti derybas dėl Europos sveikatos duomenų erdvės (ESDE) reglamento. ESDE yra esminė Europos sveikatos sąjungos dalis, leisianti paprasčiau naudoti pažangiąsias technologijas, įskaitant dirbtinį intelektą, pacientų, sveikatos priežiūros specialistų, universitetų ir pramonės labui, kartu užtikrinant didžiausią pacientų duomenų privatumo apsaugą. Dabar metas imtis visapusiškų įgyvendinimo veiksmų. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, daugiausia dėmesio skirsiu Komisijos kompetencijai priklausantiems veiksams įgyvendinti pagal reglamente nustatytą tvarkaraštį, įskaitant būtinus standartus ir gaires, ir saugios ir patikimos ES skaitmeninės infrastruktūros kūrimui užtikrinti, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei prieigai prie sveikatos duomenų ir saugiam sveikatos duomenų naudojimui mokslinių tyrimų ir politikos formavimo tikslais. Ypač daug dėmesio skirčiau tam, kad ši svarbi iniciatyva būtų įgyvendinta.

Visuomenės sveikatos pakomitečio klausimai

10. Kaip įsipareigosite dirbti prevencinės sveikatos srityje, kuri yra viena iš pagrindinių sričių, užtikrinant visapusišką požiūrį į sveikatingumą skatinimą ir ligų prevenciją visą gyvenimą? Šiuo atžvilgiu daug pasiūlymų pagal kovos su vėžiu planą buvo pažadėta per ankstesnę kadenciją, tačiau ankstesnė Komisija jų nepateikė. Ar įsipareigojate įgyvendinti trūkstamus veiksmus ir tikslus pagal šį planą, įskaitant, inter alia, atitinkamų tabako srities teisės aktų peržiūrą (be kita ko, siekiant spręsti naujų produktų, pvz., elektroninių cigarečių, problemą), pasiūlymus dėl alkoholinių gėrimų gaminių ženklavimo ir išpėjimų apie galimą žalą sveikatai? Kalbant apie kitas neužkrečiamąsias ligas, ar galėtumėte mums pateikti pagrindinius elementus, kuriais rūpinsitės atsižvelgdamas į bendrą požiūrį šiose srityse? Ar tęsėtė pastangas, sutelktas į imunizacijos ir skiepijimo skatinimą, nes tai yra pagrindiniai šių pastangų elementai? Ar galėtumėte išsamiau paaiškinti tolesnius veiksmus, susijusius su Jūsų įgaliojama rašte nurodytomis priemonėmis, kurių imsitės dėl psichikos sveikatos prevencijos ir psichikos sveikatos strategijos įgyvendinimo? Ar įsipareigojate atlikti Medicinos priemonių reglamento peržiūrą ir kaip užtikrinsite įperkumą, prieinamumą, saugumą ir stygiaus prevenciją?

Neužkrečiamosios ligos šiuo metu sudaro beveik 80 proc. ES ligų naštos ir yra pagrindinė mirtingumo priežastis Europos Sąjungoje. Prognozuojama, kad šie dideli susirūpinimą keliantys skaičiai didės dėl ES demografinių tendencijų ir sparčiai senėjančios visuomenės. Šios ligos mažina žmonių gyvenimo kokybę, daro poveikį tikėtinajam gyvenimo trukmei, didina socialinę ir ekonominę nelygybę ir daro didelį poveikį valstybių narių sveikatos priežiūros sistemoms ir ekonomikai, nes EBPO šalyse joms tenka didžiausia sveikatos priežiūros išlaidų dalis.

Europos Parlamentas šiam klausimui skyrė ypatingą dėmesį. Visiškai sutikčiau, kad prevencija yra veiksmingiausias būdas sumažinti užkrečiamųjų ligų paplitimą ir užtikrinti ilgalaikį mūsų sveikatos sistemų tvarumą. Atvejai gali būti skirtingi, bet daugelis sveikatą lemiančių veiksnių (pvz., fizinis aktyvumas ar mityba) ir rizikos veiksnių (pvz., tabako vartojimas arba žalingas alkoholio vartojimas) yra tie patys. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, konkrečias šių ligų keliamas problemas spręsiu laikydamasis kompleksinio požiūrio į prevenciją visą gyvenimą ir remsiuosi esamais sveikatinimo ir ligų prevencijos veiksmais. Šis kompleksinis požiūris leis veiksmingiausiai skatinti efektyvius ir tvarius veiksmus visuomenės sveikatos srityje.

Laikantis šio kompleksinio požiūrio svarbiausia būtų spręsti širdies ir kraujagyslių ligų klausimą. Širdies ir kraujagyslių ligos yra pagrindinė mirtingumo priežastis ir pagrindinis prastos sveikatos ir negalios veiksnys Europos Sąjungoje: širdies ir kraujagyslių ligos ir vėžys kartu nulemia daugiau nei pusę ankstyvos mirties atvejų Europoje. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, remsiuosi esamais bendradarbiavimo su valstybėmis narėmis veiksmais, pavyzdžiui, bendrais veiksmais dėl širdies ir kraujagyslių ligų ir diabeto, ir išsamiau analizuosiu sąsajas su sveikatą lemiančiais veiksniais, rizikos veiksniais ir lėtinėmis ligomis, pavyzdžiui, nutukimu. Ypatingas dėmesys galėtų būti skiriamas tam, kaip pagerinti širdies ir kraujagyslių ligų prevenciją ir ankstyvą nustatymą. Šiam tikslui visapusiškai panaudoti e. sveikatos sprendimai, įskaitant dirbtinį intelektą, leistų ES pacientams gauti naudos iš naujausių tiksliosios diagnostikos ir gydymo technologijų.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, šiomis sąlygomis skatinsiu įgyvendinti Europos kovos su vėžiu planą. Kaip jau yra pabrėžęs Europos Parlamentas savo 2022 m. rezoliucijoje, kova su vėžiu tebėra vienas didžiausių mūsų laikų iššūkių. Iki šiol įgyvendinta arba vykdoma daugiau kaip 90 proc. kovos su vėžiu plane numatytų veiksmų. Tačiau reikia toliau įgyvendinti planą ir jo labai plataus užmojo veiksmus, dalyvaujant jums, valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems subjektams. Kitais metais turėtų būti parengtas 5-asis Europos kovos su vėžiu kodekso leidimas, kuris įgalins žmones mažinti individualią vėžio riziką, o kitas žingsnis bus ES nacionalinių vėžio centrų tinklo sukūrimas. Iki 2028 m. jis apims 100 daugiadalykių įstaigų, valdančių visus vėžio priežiūros, mokslinių tyrimų ir specializuoto medicininio mokymo aspektus. Be to, 2026–2028 m. numatoma paskelbti plaučių, prostatos ir skrandžio vėžio srities priežiūros gaires ir kokybės užtikrinimo sistemas, siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti naujus atrankinės patikros metodus, kad būtų galima anksčiau nustatyti ligos atvejus ir išgelbėti gyvybes.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, dalis mano veiklos skatinant visapusišką požiūrį į sveikatinimą ir ligų prevenciją apims tabako kontrolės teisės aktų peržiūrą, remiantis šiuo metu vykdomu vertinimu ir 2022 m. išreikštu Europos Parlamento pritarimu. Vienas iš šiuo metu vykstančio vertinimo aspektų – naujų tabako ir susijusių gaminių, pavyzdžiui, elektroninių cigarečių, vartojimas ir priklausomybė nuo nikotino. Tai labai svarbu siekiant geriau apsaugoti vaikus, jaunimą ir apskritai piliečius nuo neigiamo šių produktų poveikio. Taip pat ketinu paremti siūlomos Rekomendacijos dėl aplinkos be dūmų ir aerozolių įgyvendinimą, kai ją priims Taryba. Apskritai manau, kad turime apsispręsti, kaip pakeisti naratyvą apie rizikos veiksnius, įskaitant alkoholį, ir ekonominius sveikatą lemiančius veiksnius. Didžiausią postūmį pokyčiams gali duoti visuomenės požiūris.

Skiepijimas yra viena veiksmingiausių ir ekonomiškai efektyviausių prevencijos priemonių. Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, neviršydamas Sąjungos kompetencijos ribų, imsiuosi priemonių kovoti su klaidinga informacija ir skiepijimo vengimu, stebėsiu skiepijimo aprėptį valstybėse narėse, remsiu skiepijimo kampanijas ir padėsiu valstybėms narėms kontroliuoti galimus ligų protrūkius. Ieškosiu būdų, kaip padėti valstybėms narėms šalinti struktūrines skiepijimo kliūtis, pradėdant išlaidų mažinimą ir prieigos prie vakcinų didinimą, o baigiant administracinių kliūčių šalinimą ir elektroninių registrų naudojimo skatinimą. Pavyzdžiui, neseniai priimta Tarybos rekomendacija dėl vėžio, kurio galima išvengti skiepijantis, padės valstybėms narėms skatinti mergaites ir berniukus skiepytis nuo žmogaus papilomos virusų, o atitinkamas gyventojų grupes – nuo hepatito B viruso. Įgyvendinus rekomendaciją būtų pasiekta realių pokyčių.

Jei mano kandidatūra bus patvirtinta, taip pat tęsčiau darbą psichikos sveikatos srityje, kuri yra labai svarbi mūsų piliečiams. Dar prieš COVID-19 pandemiją psichikos sveikatos problemų Europos Sąjungoje turėjo maždaug vienas iš šešių žmonių, o susijusios išlaidos siekė 600 mlrd. EUR, t. y. daugiau kaip 4 proc. mūsų BVP. Europos Parlamentas pripažino, kad geresnė psichikos sveikata yra tiek socialinė, tiek ir ekonominė būtinybė, tad ketinu toliau įgyvendinti 2023 m. Komunikate dėl visapusiško požiūrio į psichikos sveikatą nustatytas priemones.

Igyvendinama arba jau yra baigta įgyvendinti 20 nustatytų pavyzdinių iniciatyvų, tačiau turime toliau bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais. Laikantis visapusiško požiūrio į psichikos sveikatą jau dabar daug dėmesio skiriama vaikams ir jaunimui, kuriems vis dažniau pasireiškia psichikos sveikatos sutrikimų: 2021 m. vienas iš penkių paauglių turėjo psichikos sveikatos sutrikimų. Nors skaitmeninė pertvarka akivaizdžiai duoda didžiulę naudą, negalime nepaisyti jos trūkumų: mums reikia saugesnės ir sveikesnės vaikams skirtos skaitmeninės erdvės, leidžiančios sumažinti riziką, kurią kelia pernelyg aktyvi veikla internete ir naudojimasis socialiniais tinklais, prieiga prie neteisėto ar netinkamo turinio ir kibernetinės patyčios. Politinėse gairėse šiai sričiai skiriamas ypatingas dėmesys. Bendradarbiausiu su už technologijų suverenumą, saugumą ir demokratiją atsakingu vykdomuoju pirmininko pavaduotoju, už lygybę atsakingu Komisijos nariu ir už kartų tarpusavio teisingumą, jaunimą, kultūrą ir sportą atsakingu Komisijos nariu ir vadovausiu ES masto tyrimui dėl platesnio socialinių tinklų poveikio žmonių gerovei, ypatingą dėmesį skirdamas vaikams ir jaunimui. Mums reikia tvirtos įrodymų bazės diskusijoms pagrįsti: taip pat jau yra pradėtas rengti vaikams skirtas prevencijos priemonių rinkinys, kuris padės nustatyti ir spręsti prie ekrano praleidžiamo laiko ir socialinių tinklų poveikio klausimą.

Kaip išsamiai nurodžiau atsakymuose į 9 ir 3 klausimus, jei mano kandidatūra bus patvirtinta, pirmenybę teiksiu vykdomam medicinos priemonių reglamentavimo sistemos vertinimui ir apsvarstysiu galimus teisės aktų pakeitimus, kad būtų užtikrinta, jog sistema leis remti inovacijas ir priemonių prieinamumą siekiant užtikrinti aukštos kokybės pacientų, įskaitant vaikus, priežiūrą. Šioje srityje apsvarstyčiau poreikį mažinti išlaidas ir administracinę naštą, ypač tenkančią MVĮ.